

گویش خوانساری

نگرشی نو و تحلیلی بر گویش خوانساری

■ مرتضی اشرفی خوانساری ■

www.ketab.ir

انشارات آریه و فرهنگ جاوین

۱۳۹۹

www.ketab.ir

سرشناسه: اشرفی خوانساری، مرتضی، ۱۳۰۴-

عنوان و نام پدیدآور: گویش خوانساری (نگرشی نو و تحلیلی بر گویش

خوانساری) / مرتضی اشرفی خوانساری.

مشخصات نشر: قم: اندیشه و فرهنگ جاویدان، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۶۱ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۵۲-۵۵-۹

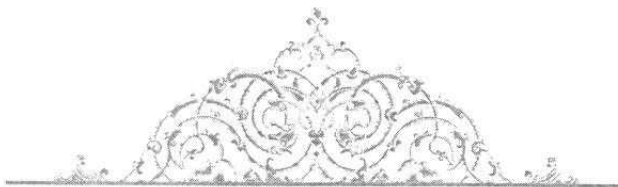
وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: خوانساری: خوانساری - اصطلاح ها و واژه ها

رده بندی کنگره: PIR ۳۲۷۶

رده بندی دیویی: ۴۹۴

شماره ی کتابشناسی ملی: ۷۵۱۳۶۴۶

عنوان کتاب: گویش خوانساری (نگرشی نو و تحلیلی بر گویش خوانساری)

نویسنده: مرتضی اشرفی خوانساری

مدیر هنری و تولید: سید محمد مهدی میرصانعی خوانساری صفحه آرای: هیمان گرافیک

نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۳۹۹ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۵۲-۵۵-۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

© «همه حقوق چاپ و نشر برای مؤلف محفوظ است»

مراکز فروشی:

• دفتر تهران: خیابان آیت الله کاشانی، بین عقیل و جلیل آباد، پلاک ۳۹۶،

دفتر کانون فرهنگی قطعه‌ای از بهشت / تلفکس: ۰۲۱-۴۴۳۱۸۰۹

• بخش در مراکز استان‌ها: شرکت باتوق کتاب، تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۷۷

• فروش اینترنتی: www.alfhrest.com ، www.ketabeqom.com ، www.eafj.ir

دفتر مرکزی:

• قم: خیابان امام، کوچه ۵۹، پلاک ۹۴، طبقه همکف، واحد ۱

کد پستی: ۳۷۱۸۱۶۵۸۳۵ / تلفکس: ۰۲۵-۳۶۵۰۰۴۰۳

• قم: بلوار فردوسی، ۵۵ متری رسالت، نبش کوچه سیزدهم شهرک ولایت

کد پستی: ۳۷۱۵۹۸۴۶۰۰

afj_publish

@afj_publish

info@eafj.ir

www.eafj.ir

انتشارات افج پبلیش

فهرست

۷.....	مقدمه‌ی ناشر
۱۱.....	نشانه‌های آوایی
۱۳.....	علائم الفبا
۱۵.....	خوانسار
۱۷.....	گویش خوانساری یا فارسی باستان
۲۱.....	واژه‌های زیراز دیوان بخشی خوانساری استخراج شده است
۵۳.....	نگاهی به واژه‌ها و تغییرات هم‌خوان‌ها
۶۱.....	نگاه بیشتری به چند واژه‌ی باستانی
۶۳.....	بخش دوم: توضیح درباره‌ی شروع و روش کار
۷۲.....	جدول شماره ۱: چگونگی تصریف افعال متعدی فعل خوردن (xortan)
۷۳.....	جدول شماره ۲: چگونگی تصریف فعل سببی فعل سوزاندن (siznan)
۷۳.....	جدول شماره ۳: فعل ساده‌ی لازم فعل گریستن (boroftan)
۷۴.....	جدول شماره ۴: تصریف فعلی با پیشوند قاموسی der؛ فعل خوابیدن (derxoftan)
۷۵.....	جدول شماره ۵: تصریف فعل کار کردن
۷۵.....	تصریف افعال متعدی، به عنوان نمونه فعل خوردن (xortan)
۷۷.....	تصریف فعل ساده‌ی سببی، به عنوان نمونه فعل سوزاندن (siznan)
۷۸.....	تصریف فعل لازم، به عنوان نمونه فعل رفتن (heftan)
۷۹.....	تصریف فعل با پیشوند قاموسی (der)، به عنوان نمونه خوابیدن (derxoftan)

۸۰.....	تصريف فعل دو ضميره‌ی گفتن به ديگري (bivatan)
۸۶.....	تصريف فعل بودن (heydan)
۸۷.....	جدول افعال مختلف
۹۷.....	بعضی دستورات گويشی
۱۰۶.....	مقایسه‌ی تصريف زمان حال اخباری فعل متعدی «خوردن» در گويش خوانساری با فارسی
۱۰۷.....	تجزیه و ترکیب واژه‌های خوانساری از دیوان اشعار بخشی خوانساری
۱۲۷.....	مقایسه‌ی بعضی واژه‌های خوانساری و فارسی
۱۵۹.....	توضیح سه واژه‌ی «کده- گاه- واژه»
۱۶۱.....	کتاب‌نامه

مقدمه‌ی ناشر

زبان به عنوان یکی از شاخص‌های فرهنگی مهم جامعه همواره در مطالعات فرهنگی و اجتماعی جوامع مورد توجه بوده است. زبان رایج در یک جامعه هویت مشترکی را برای متکلمین آن به وجود می‌آورد و عناصر اصلی گسترش یک فرهنگ محسوب می‌گردد. امروزه گسترش ارتباطات، تجارت و مهاجرت مردم از جمله عوامل مهم تغییرات زبانی در یک مکان است. با آن که گسترش ارتباطات جهانی موجب گسترش برخی از زبان‌ها و مرگ برخی دیگر از زبان‌ها شده است، در دل نواحی زبانی مشترک، جزایری از زبان‌های بومی و محلی هنوز در مکان‌های مختلف ولو با گویش‌وران اندک باقی مانده‌اند و به حیات خود به صورت آرام ادامه می‌دهند.

گویش‌های محلی در مناطق مختلف به دلایل متفاوت جغرافیایی و فرهنگی گاهی توانسته‌اند گویش‌ورانی را حفظ کنند و خود را از خطر مرگ نجات دهند.

مطالعه در این گویش‌های محلی و ریشه‌یابی واژگان رایج در آن، اغلب ریشه‌های مشترک و بعضاً یکسانی را برای پژوهش‌گران به دنبال دارد. گویش رایج در خوانسار نیز از این تغییرات به دور نبوده، در طول تاریخ تغییراتی را پشت سر نهاده است.

شناسایی لهجه‌ها و گویش‌های محلی و گردآوری واژه‌های کهن و توجه به تحولی که در طی سالیان دراز در محاورات گویش‌وران روی داده است، می‌تواند بسیاری از مشکلات متون کهن و نیز معناشناسی واژگان کهن، اسامی کهن شهرها و آبادی‌ها و مکان‌های تاریخی که از نظر معنا و مفهوم مبهم باقی مانده‌اند را مرتفع نماید.